

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Brage-Snak om Græske og Nordiske Myther og Oldsagn for Damer og Herrer

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Brage-Snak om Græske og Nordiske Myther og Oldsagn for Damer og Herrer", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 260. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1844_791A-txt-shoot-idm11699.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

XVIII.

Hephæstos, Pallas og Artemis.

Damerne har sikkert mærket, at hvor let det end er sagt, og hvor alvorlig og utrættelig De end har indskærpet, at man smukt skal "holde sine *Fingre* hos sig selv", saa finder dog *Herrerne*, især de *smaa* *Herrer*, følgelig ogsaa *Digterne*, det sædvanlig tungt og tit umuligt, saa jeg kan endnu godt huske, at i min Ungdom var der en *Dame*, som, saasnart hun saae mig, gav mig et *hullet* Fingerbølle eller en anden ligegyldig *Smaating* at lege med, fordi hun havde mærket, at jeg kunde slet ikke holde mine *Fingre* hos mig selv, og at det da tit gik ud over en fin *Sax*, en lille *Skrue*, eller andre nyttige *Ting*, der ikke baadede ved *Fingereringen*! Kan nu selv saadanne *Ting* friste vore *Fingre*, hvad ikke da det egenlig *Smukke*, og, næst det "smukke *Kiøn*" er jo dog Intet smukkere end "de skønne *Konster*", eller hvad man nu sædvanlig, med eet *Ord*, kalder "Konsten", saa det undrer slet ikke *mig*, at *Mange*, som *Konsten* maatte inderlig ønske, vilde holde deres *Fingre* hos dem selv eller dog holde dem ved *Skiøn-Skrift* og *Pølse-Pinde*, de hverken kan eller vil dog holde deres *Fingre* fra *Pensel*, *Meisel* eller *Grav-Stikke*, hvoraf da følger med *Jern-Nødvendighed*, at vi faaer mange *maadelige* *Konstnere* og endnu flere *daarlige* *Konst-Dommere*, og deraf kommer det da naturligviis ogsaa, at jeg iaften fristes til at snakke vidt og bredt om *Konsten*, skiøndt jeg aldrig engang har 262kunnet gjøre en *Pøsepind*, som jo blev *casseret*, og har heller aldrig kunnet gjøre hvad man kalder et *Digt*, uden at *Hegle-Mesterne* fortalde mig, jeg var en *Barbar*, som reent vandalisk gjorde *Brudd* paa alle *Former*, overtraadte alle *Konstens* *Regler*, og burde derfor staae i *Gabe-Stokken*, *Andre* til et godt *Exempel*. See, det *Sidste* troer jeg rigtig nok, kommer af, at vore *Hegle-Mestere* er egenlig kun *Hegle-Kræmmere*, veed nok, at *Byen* hedder *Snerpe*, men ikke, *hvor* den *snerper* hen, veed nok, at der ogsaa i *Poesien* er *Noget*, man med *Rette* kalder *Konst*, og visse *Regler*, man ligesaalidt *ustraffet* kan *overflyve*, som *overtræde*, men veed ikke *Andet* end at den *Poetiske Kunst* er En af de *Boglige* istedenfor En af de *Himmelske*, som vi *Jordunger* kun kan *fuske* paa, og hvis *Love* derfor, langtfra at være "*Paragrapher* i *Prosodien*", er saa *frie*, som *Fuglen* i *Luften*, saa jeg er vis nok paa, jeg kunde snakke *ligesaa* *fornuftig* om *Haandens* skønne *Konster*, som vore *Recensenter* om *Aandens*, men det er kun en *daarlig Trøst*, især da jeg veed, her er *virkelige* *Konstnere* tilstæde, som *strax* vilde *mærke*, jeg *reiste* udenlands, ikke til *Konstens* *Tarv*, men paa *dens* *Bekostning*. See, derfor har jeg fuldt og fast besluttet, at uagtet jeg i *Aften* maa *stryge* tæt forbi alle de *saakaldte* skønne *Konster*, vil jeg dog, om muligt, ikke røre dem med *Spidsen* af en *Finger*, men da jeg veed, det er en meget vanskelig *Sag*, og at det er min svage *Side* at gaae det *Smukke* lidt for nær, saa vil jeg *strax* være min *Skrøbelighed* bekiendt, og haaber vist, at *Konstnerne*, skiøndt de er *kildne*, vil dog, saavel som *Damerne*, være meget bedre for en gammelagtig *Digter* at komme tilrette med, end de *Lærde*, som, saasnart man gjør den allermindste, enten *grammatikalske* eller *prosodiske*, *logiske* eller *kosmologiske*, *kronologiske* eller *monologiske* 263Bommert, raaber *strax*, at man skal holde *Mund* og lade "*fornuftige Folk*" tale, som veed *ordenlig* at tælle deres *Tanker* og *veie* deres *Ord*, saa at, om de end *igrunden* ingen *Ting* siger, saa *fortaler* de sig dog *ikke* heller!

Da nemlig *Grækerne*, som bekiendt, alt giennem *Aartusinder* har ubestridt baaret *Prisen* i alle skønne *Konster*, *Aandens* saavel som *Haandens*, saa kunde jeg umulig forsvare at have givet et *Overblik* af de *Græske Myther*, hvis jeg listede mig forbi *Konst-Mytherne*, og dog er det for mig en meget farlig *Sag* at komme dem nær, da jeg ikke tør røre enten ved *Malerier* eller *Billed-Støtter*, og *Haandens* *Konst* dog synes at være den *Eneste*, der i *Hephæstos* har faaet et *Olympisk* *Forbillede*.

Det *Sidste* maa imidlertid kun have sin *Grund* enten i *Udgangen* af de *bedste* *Græske* *Konst-Myther*, eller i en *sælsom* *Øine-Forblindelse* hos *Mythologerne*; thi *Grækerne* kunde umulig have saa stærk en *Drift* og saa *ypperlige* *Anlæg* til *alskens* *Konst*, som deres *Levnets-Løb* og *efterladte* *Værker* bevise, uden at de ogsaa i deres *poetiske* *Ungdom* maa have *sværmet* for *Konsten* og have *drømt* om endnu *større* *Konst-Værker*, end de *nogensinde* *mægtede* at frembringe.

Nu er vist nok det *Alexandrinske* *Bibliothek* saa grovt et *Mythisk* *Sold*, at giennem det kan Meget af det *Fineste* være tabt, men havde *Mythologerne* ikke været *ugleblinde*, vilde de dog hos *Hesiodos* *strax* opdaget, at ingenlunde *Hephæstos*, men *Pallas Athene* var *Grækernes* *Olympiske* *Liv-Billede* for *Konsten*; thi han melder jo udtrykkelig, at det var, som et *Side-Stykke* til *Pallas Athene*, den *storagtige* *Here* *udklækkede* *Hephæstos* i sit eget *kloge* *Hoved*, og bragde ham blot ved *Hjælp* af *Vinden* til *Verden*, men kun som en *Krøbling*, der hverken kunde staae eller gaae, og 264fik aldrig den *Ære* at sidde *tilbords* med *Guderne*, men maatte nøies med at være *Hof-Nar* paa *Olympen*.

Herrerne har ventelig allerede der den *Indvending* paa *Munden*, at *Hephæstos*, som man seer af *Iliaden*,

kun var blevet til en *Krøbling* ved at smides hovedkulds ned af *Olympen*, da han vilde hjælpe sin kiære Moder at faae Bugt med den voldsomme *Zeus*, men skiøndt ogsaa denne smukke Historie viser, at *Konsten* hos *Hephæstos* selv i de Græske Skjaldes Øine var langt mere *faldende* end *stigende*, saa foretrækker jeg dog den anden ligesaa *Græske* Efterretning, at *Hephæstos* var en *Krøbling* fra Fødselen af, og maatte derfor først øve sin Konst paa at skaffe sig selv de *forlorne* Been, hvormed man aldrig gjør store Spring, og hvormed vi, i *Iliaden*, seer ham humpede saa pudsigt omkring, da han vil være Mund-Skiænk paa *Olympen* og efterabe den smagfulde *Hebe*, at alle *Guder* brister i *Latter!* Derfor, siger jeg, er ogsaa den *Skiønhed*, han i *Aphrodite* ægter, saa *falsk*, som hvad Skjaldene med Rette kalder hendes *Moder*: saa *falsk*, som "*Skum paa Vand*", og her føler vist *Damerne*, saavel som jeg, at skal den forskrækkelig udviklede *Konst-Sag* nogenlunde opredes, da maae vi begynde med i *Tankerne* at rive alle de *Skillerum* ned, som baade *Alexandrinske*, *Romerske*, *Franske* og *Tydske Konst-Dommere* paa deres egen *Haand* har smækket op mellem *Aandens* og *Haandens* *Konster*, baade i det Hele og i det Enkelte, og derimod see til at faae eet nødvendigt *Skille-Rum* sat op igien, som *Barbarerne* har revet ned, *Skille-Rummet* nemlig mellem det *Skiønne* og det *Hæslige*, saa vi ansee intet *Konst-Værk* for ægte, med mindre det i det mindste fra en vis Side er *skiønt*, og kun ægte, *forsaavidt* det er *skiønt!*

At faae begge disse Ting rigtig gjort, er nu vist nok 265ingen let *Sag*, men tvertimod en *stor Konst*, men store *Konster* har for *Smaa-folk*, som vi og vore Lige, heller aldrig været og kan aldrig blive nogen *let Sag*, og alle *Smaa-Konsterne*, der, for Resten, som *Damerne* veed, hver til sit Brug, kan være gode nok, dem er det her hverken Tid eller Sted at tale om.

Her, i *Mythernes* Egn og *Poesiens*, altsaa *Aandens* og *Hjertets* Verden maae vi nemlig betragte *Konsten* som noget "*Guddommeligt*", der vel kun lykkes ret for den store *Byg-Mester*, som skabde baade *Himmel* og *Jord* og skiænkede *Adam* i *Eva* det bedste *Forbillede* paa ægte, *levende Skiønhed*, som *Jorden* kunde bære, men dog noget "*Guddommeligt*", som de bedst begavede *Menneske-Børn* ei kan bare sig for at fuske paa, fordi de, skabte i *Guds Billede*, virkelig har Kald til at *efterligne Ham!* Dette følte intet *Folk* dybere end *Grækerne*, derfor er deres *Myther* blevet *Skiønhedens* naturlige *Billed-Sprog*, og alle deres *Guder* igrunder *Tusind-Konstnere*, lige fra *Zeus*, hvis *Mester-Stykke* jo er *Pallas Athene*, lige ned til *Hephæstos*, hvis *Mester-Stykke* *Damerne* nok huske, var den hjerteløse *Pandora*, hvis *glimrende*, men *falske* *Skiønhed* dog langt meer var et *Værk* af *Athene*, *Aphrodite*, *Muser*, *Chariter* og *Hermes*, end af *Hephæstos*, der vel hos *Grækerne* ei er den plumpe *Grov-Smed*, han hos *Latinerne*, som *Vulcanus*, nedsank til, men er dog, som *Konstner*, kun en simpel *Guld-Smed*, *Klein-Smed*, *Tømmermester* og *Billed-Hugger*, altsaa ingenlunde de *Olympiske* men de *dagligdags* *Konstneres* *Oldermand*, ingen *guddommeligt* *Konstner*, men kun en plump *Konst-Afgud*, som aldrig havde ordenlig "*Gang eller Sæde*" med de andre *Olympier*, var selv *hæslig* tilbunds og kunde da umulig 266giøre Noget, som var *skiønt* for meer end Øie og *Haand*, kunde slet intet giøre, som tillige var *skiønt* for *Aand* og *Hjerte!*

Hermed lade vi da *Hephæstos* fare til *Philologerne* og de *mythiske Antiquarer*, som kalde alle smukke *Damer* *Pandoras Døttre*, og ansee det for *Konstens* *Mester-Stykke* at smedde sig *konstige forlorne Been*, at bygge *Huse* til *Guderne* med *Hænder*, og at fange *Ares* og *Aphrodite* under et haarfiint *Guld-Net* til *Skogger-Latter* for alle *Olympier!*

Derimod vil jeg bede *Damerne* vende Øiet bort fra alle saadanne *glimrende Narre-Streger* og meer end slibrige *Konst-Værker*, for engang fra *Konstens* Side at betragte den ægte *Græske* *Pallas Athene*, til hvis *Med-Beiler* vi hørde, *Fru Here*, lidt indbildsk, havde sammenflikket *Hephæstos*, og hvem han da ogsaa, efter *Mythen*, *beilede* til, men naturligviis *forgiæves*, ei blot fordi den *moderløse* *Athene* med Rette kaldes den "*Koldbrystede*", men især, fordi hun var alt for *vittig* til at finde *Behag* i en plump *Hof-Nar*, og alt for kiær ad *Skiønhed* til at omfavne saadan en *hæslig*, *humpende*, *sortsmuttet Tølper*.

Vist nok var *Pallas Athene*, efter den *Græske* *Mythe*, først og fremmerst, selv et *Konst-Værk* af *Fader Zeus*, men ethvert *levende* *Konst-Værk* har baade *Drift* og *Dyd* til at forplante sig, saa, som et *levende* *Konst-Værk* af *Zeus*, var hun netop derved en *født Konstnerinde* af første *Skuffe*, der vel alt i *Iliaden* kan synes nedsunket til en simpel *Sye-Jomfru* og *Dreiels-Væverske*, men var dog aabenbar *mythisk* bestemt til især at sye *Folk* sammen, og at væve *Spindet* af den *Olympiske Hjerne*, som var hendes *underlige Moder-Skiød*.

At nu ogsaa *Grækenlands* *Arilds-Skjalde* har betragtet 267*Pallas Athene* som *Olympisk Konstnerinde* og *Væverske* i en langt høiere *Orden*, end *Dreilet* eller selv *Silken* hører til, det har vist nok *Mythologerne*, selv i *Alexandrien*, sædvanlig overseet, eller, rettere, oversprunget, men de har dog ogsaa røbet dem selv, ved at fortælle os, der var en meget *konstig* *Lydisk* *Væverske*, ved Navn *Arachne*, som *brystede* sig af at have overgaaet *Pallas Athene*, med et *Tæppe*, hvori "*Gudernes* *Kiærligheds-Historier*" var *indvævede*, men som hængde sig selv i *Fortvivelse*, da *Gudinden* sønderrev hendes *Mester-Stykke*, og blev saa forvandlet til "*Edderkoppen*", der endnu bestandig hænger i sit eget *Spind*; thi naar man blot veed, at "*Arachne*" paa *Græsk* betyder en "*Edderkop*", da seer man let, at der ved den *Lydiske* *Væverske* skal forstaaes en *Poetisk* eller *Æsthetisk Dame*, der fusker paa den *Mythologiske* *Konst* med *Hjernespind* om *Guderne* udaf sit eget *Hoved*, medens *Athene* maa betragtes som den *ægte mythiske* *Konstnerinde*, der kun væver hvad *Zeus* selv har spundet, opspundet i sin *Olympiske Hjerne*.

Mesteren for *Arachne-Mythen* har nu aabenbar, paa *Athenes Vegne*, villet give os et Vink om, at de mange "*Kiær ligheds-Historier*", hvori *Zeus* under allehaande Skikkelser er Helten, maa agtes for *uægte* mythisk Arbeide eller Lydisk Edderkoppe-Spind i Luften, og skiøndt det kan ligne den "*koldbrystede*" *Væverske* at fordømme *alle* Kiærligheds-Historier, som *Olympierne* uværdige, saa skal jeg dog ikke nægte, at i mine Øine er de Fleste det virkelige ogsaa, men deri mener jeg dog, at "*Kiærligheden*" eller *Elskoven* : *Elske-Huen* er aldeles uskyldig, saa det beviser ingenlunde, at *Den* jo ogsaa har en *Olympisk Historie*", som fortjende at indvæves paa de fineste *Tepper*, og turde vel gjøre *Athenes Mester-Stykke Rangen* stridig.

268 *Hvorfor* nu denne *Olympiske Kiærligheds-Væv* fattes i *Grækenland*, har jeg allerede givet det bedste Vink om, jeg kunde, ved at pege paa "*Middel-Alderen*", som den rette *Kiærligheds* og *Vorfrues Tid*, det ikke var *Grækerne* muligt at komme i *Forkiøbet*, men kun at trylles og trylle, skuffes og skuffe med *Skinnet* af, men var det naturlige *Græker-Øie* for *Menneske-Naturen*, følgelig ogsaa for *Hjertet* og *Dets* skiønne *Konster*, saa godt, som jeg saa tit har sagt, da maa det ogsaa have opdaget *Trangen* til en *mythisk* *Konstnerinde*, som ikke var "*koldbrystet*", ikke udsprunget af en *Olympisk Hjerne* i fuld *Rustning*, som *Athene*, men stille udviklet under et ømt *Moder-Hjerte*, som *Letos Tvillinger*, og vil *Damerne*, uagtet deres naturlige *Forkiærlighed* for *Apollon*, skiænke hans deilige *Tvilling-Syster* et af de kiærlige *Øiekast*, som gaae midt ind i *Hjertet*, da vil de uidentvivelig klarlig see, hvad selv jeg kan skimte, at *Artemis* var født til mesterlig at slaae den "*fine Væv*", som *Arachne* kun fuskede paa.

Jeg veed jo nok, det er et stort *Kiætteri*, i de stive *mythologiske Orthodoxers* Øine, at ville have *Artemis* til andet end blot "*Jagt-Gudinde*", som de nu engang, stirrende sig blinde paa *Actæon* og "*Guld-Buen*", har gjort hende til; men det faaer ikke at hjelpe; thi det er ganske vist, at "*Guld-Tenen* og *Guld-Thronen*" er, hos de gamle *Græker-Skjalde*, ligesaa vel *Artemis* tildeelte, som "*Guld-Buen*", og hvem der ikke kan *forene* dem, barer sig da nok for at *forklare* hende.

Jeg, for min *Part*, kan slet ikke forstaae, hvorledes *Tvilling-Syteren* til *Apollon*, til *Digter-Guden*, skulde faaet den *urimelige Jagt-Lyst*, saa hun vilde slet intet *Andet* gjøre, end flyve og fare, fra *Bjerg* til *Bjerg*, i *Maane-Skin*, efter de *ulykkelige Dyr*, og imellem forvandle en *næsviis* *269* jæger til en *Hjort*; men jeg kan godt forstaae, at saadan en "*Olympisk Jomfru*", *sværmende* i det "*klare Maane-Skin*", *rugende* over alle *Æggene* af *Parnassets Fugle*, var en *Gienstand*, som alle *Konstnere* i *Hjerte-Tiden* kunde brænde og blusse for, men *Ingen* vove at tilegne sig, og hos hende finder jeg *Guld-Thronen* og *Guld-Tenen* ligesaa vel paa rette *Sted*, som *Guld-Buen* med de "*søde Pile*", som *Philologerne* vel kan gjøre sig det surt nok med, men kan dog ikke berøve hende. Har derfor *Artemis* slaet sig til *Jagten*, maa det vist have været af *Kiedsommelighed*, eller, hvad omtrent er det *Samme*, af *Fortvivelse*, da hun hverken fandt *Æventyr*, som var værd at udspindes med hendes *Haand*, eller *Bryster*, hvor de "*søde Pile*" kunde vække *Liv*, trods *Bane-Saar*, og i denne *Giætning* bestyrkes jeg, ved at betragte *Middel-Alderen*, hvor det vel, *enstund*, var ganske *anderledes*, men hvor *Guld-Spinderiet* og *Guldbue-Legen* dog ogsaa tilsidst afløstes af en *Skolastisk Jagt-Historie*, hvori "*Vorfrue*" ei tager sig stort bedre ud, end *Apollons Syster* i *Spidsen* for alle *Jagt-Hunde*!

Dog, for ikke nu igjen at *brænde mig* paa *Middel-Alderens Historie*, vil jeg lade det berøe med *Vinket* om de to *Olympiske Jomfruer*, hvoraf kun den *Ene* fik gjort sit *Mester-Stykke*, og vende mig til det store *Spørgsmaal* i *vore Dage*: om *Konsten* stiger eller falder?

Det var nu vist nok ikke blot *En* af *vore Ulke*, som, da de forleden *Aar* trak *Thorvaldsen*, *udraabde*, "*Konsten stiger!*" thi det har hos os alt længe været et *Ordsprog*, og er vel *allevegne* den *almindelige Mening*; men det er kun om meget faa *Ting*, jeg har den *Lykke* at dele hvad der for *Øieblikket* er den "*almindelige Mening*", og mellem disse faa *Ting* er ikke *Konstens Stigen*, forsaavidt *Talen* her slet ikke er *2700* om *dagligdags* *Smaakonster*, og ingenlunde blot om *Haandens* skiønne *Konster*, men især om *Aandens* og *Hjertets store Konst* at "*forskiønne Livet*", og saaledes efterligne den *mageløse Konstner*, som skaber "*levende Skiønhed*".

Denne *Konst*, at *forskiønne Menneske-Livet*, som allerede *Grækerne* gjorde et *Kæmpeskridt* til, og som i *Ridder-Tiden* havde sin *glimrende Time*, synes mig i *vore Dage* endnu *vissere tabt* end *Glas-Maleriet*; thi hvad vi kalder "*Stats-Konst*", er saa langt fra *det Maal*, at *Herrerne* maaskee endog synes, det er et *tomt Ord-Spil*, naar jeg vil have den regnet til de "*skiønne Konster*", og troe da vel, jeg drømmer, naar jeg vil have den stillet i *Spidsen* for dem *Alle*. Det tænkte imidlertid *Grækerne* ikke, thi selv *Pallas Athene* var stolt af at kaldes *Moder* til det *Atheniensiske Folkeliv*, som man veed, var det *smukkeste* og *smagfuldste*, *Oldtiden* kiendte, saa, hvis *Grækerne* havde det bedste *Øie* for *Konsten*, maa *Menneske-Livets Forskiønnelse* i det *Borgerlige Selskab* ogsaa, reent *menneskelig* talt, være *Konstens* *Mester-Stykke* paa *Jorden*. De gamle *Grækere* *Bifald* vilde imidlertid kun lidt hjelpe mig i *Striden* med alle *Nutidens Stats-Mænd* og *Stats-Recensenter*, som er af ganske *andre Tanker*, dersom jeg ikke tillige turde regne paa *Damernes Bifald*; men det tør jeg dristig; thi, som *Lige søger Lige*, saa har de *Skiønne* ogsaa i alle *Retninger* *Skiønheden* kiær, og *Damerne* er derfor kun *ligegyldige* for *Stats-Sager*, naar man derved ikke tager *Skiønheden* i *Betragtning*. *Alle* de *Fyrster*, som, paa *deres Viis*, stræbde at *forskiønne Livet*, og derved frembringe hvad man kaldte en "*gylden Tid*", ligefra *Keiser Augustus* i *Rom* til *Kong Ludvig* den *Fjortende* i *Paris*, regnede derfor især paa *Damernes Bistand*, og regnede ikke fejl, saa, hvis jeg *271* var *Konge*, vilde jeg dristig gjøre ligesaa, men naturligviis for *Resten* skye baade de *Romerske* og *Franske Fodspor*, som *Verden* har seet, førde til

Fordærvelse. Nu derimod, da jeg saagodtsom slet ingen Ting er i *Staten*, og *Digterne*, saavel som *Damerne*, efter den almindelige Mening, duer til slet ingen Ting i *Staten*, nu maa jeg især vogte mig for at komme ind i Noget, der kan kaldes "*Politik*", og tør knap nok yttre det dog ligesaa uskyldige som fromme Ønske, at *Fremtidens Stats-Mænd* vilde lære af *Grækerne*, og af *Damerne*, kun at arbeide paa hvad der lader sig gjøre, altsaa *ikke* paa at *omskabe* eller *forbedre*, men kun paa at *berolige* og *forskiønne Livet!* Det *Første* overgaaer nemlig, som *Fornuften* giver, al *menneskelig* Magt, *Fornuft* og *Forstand*, saa man gjør derved kun Ondt værre, og gjør, saavidt muligt, det Gode slet, medens *Erfaring* lærer, at det *Sidste* kan prægtig lykkes, og maa nu kunne lykkes i langt højere Grad end hos *Grækerne*, da Folk nu er meget tammere, *Lys* langt klarere, og *Damerne*, som i *Aartusinder*, med udmærket *Held*, har øvet sig paa at *forskiønne Livet* i det *Enkelte*, nu med største *Fornøielse* vil hjælpe til at krone *Værket* i det Hele.

Dog, ogsaa her maa *Vinket* være *Nok*, da der endnu ligger en *Steen* iveien for *Menneske-Livets* *Forskiønnelse* i alle *Retninger*, endogsaa forsaavidt mange smukke *Digte*, *Malerier* og *Bil led-Støtter* kan bidrage dertil, og den *Steen* er meget stor; thi *Damerne* maae vel have mærket, der er en *Fordom*, som, langtfra at aftage, synes daglig at voxe, som om den skulde opfylde *Verden*, og som, hvor den hersker, gjør hartad ethvert *Kæmpe-Skridt* til *ægte* *Skiønhed* baade i *Livet* og i *Døden* umulig, den *Fordom* nemlig, at hvad der skal blive *skiønt*, maa *først* være i den *allerstrængeste* 272de *Orden*. Derved gaaer nu nødvendig *Friheden*, gaaer som oftest *Livet*, baade *Aandens* og *Hjertets* *Liv*, og altid *Livets* bedste *Kræfter* i *Løbet*, og hvor *Kunstnerne* er *Skygger*, kan man være sikker paa, at *Skiønheden* i det *Høieste* bliver *Skin*; thi intet *Værk* kan paa nogen mulig Maade blive *større* end *Kraften*, som frembringer det, og *Aartusinders* *Erfaring* lærer, at alle *Menneske-Naturens* *ædle* *Kræfter* kun trives i *Frihed* og henvisne i *Trældom*. Saa dybt er vi imidlertid sunket, at disse soleklare *Sandheder* synes os *sværmerske* *Griller*; thi skøndt der i vore *Dage* er Folk nok, der raabe sig hæse paa "*Frihed*", vil de dog sædvanlig ligesaa lidt vide af *Friheden* i det *virkelige* *Liv*, som de, der banlyse den fra deres *Tanker*, ogsaa her er det sædvanlig kun med *Skygger* man fægter, og med *Skin* man leger, medens *Dyret* vinder Alt hvad *Mennesket* taber, og *Livet* er altid *virkeligt*, saa naar det ei bliver virkelig *smukt*, da bliver det virkelig *stygt*. Saalænge vi derfor har *Tvangs-Tro* i vore *Kirker*, begynder med *grammatikalske* *Regler* og *mathematiske* *Linier* i vore *Skoler*, og stræbe først og fremmest efter *Snorlighed* og *Ensformighed* i det *Borgerlige* *Selskab* saa længe maae vi ligesaa lidt vente, at der skal udbrede sig *virkelig* *Skiønhed* over *Livet*, som at Folk skal af *Hjertet* glæde sig ved *Livet*, og have enten *Sind* eller *Kraft* til at afprøve det i virkeligt *Storværk!*

Imidlertid, hvor fortvivlet end Alt seer ud, har jeg dog nu, som altid, *godt Haab* om *Norden*, og da især om *Nordens* *Danske* *Paradis*, hvor de *Konster*, som knuse *Hjertet* eller fordærve det, aldrig kan trives i *Længden*, men hvor *den Kunst* at udvikle *Menneske-Livet* i hele dets *Skiønhed* altid kan regne paa den gamle *Kiærlighed*, der ruster ikke, og paa de skjulte men dog mageløse store *Kræfter*, hvormed 273^{denne} *Kiærlighed* virker, og overvinder dog tilsidst alle mødende *Hindringer!*

Derfor vil jeg ogsaa slutte med et *Spørgsmaal* til *Damerne*, der besvarer sig selv.

Jeg veed nemlig, De ønsker hver pæn lille *Dame* en pæn lille *Fod*, selv naar hun bliver stor, men vilde De derfor give hende *Chinesiske* *Jernsko*, eller finder De ikke, at *Chineserinderne*, selv med deres pæne smaa *Fødder*, er yderlig stygge? Og finder De det fremdeles ikke ganske rimeligt, at hele den *Chinesiske* *Kunst* staaer i samme *Forhold* til *levende* *Skiønhed*, som de *Chinesiske* *Dame-Skoe*; men at derimod den *Græske* *Kunst*, ret forstaaet og forklaret, vilde omtrent staae i samme *Forhold* til et *skiønt* *Menneske-Liv*, som de *Græske* *Myther* og de *Danske* *Damer!* Det troer i det mindste jeg, og er vis paa, at en *levende* og *virkelig* *Fordanskning* af den *Græske* *Kunst*, hvorom *Thorvaldsens* *Storværk* alt længe var en *glimrende* *Spaadom*, vil frembringe en "*gylden Tid*" i *Norden*, hvis *Mage* ei *Solen* har beskinnet, siden *Paradiset* lukkes i *Østen*, og *Hjertet* allevegne, undtagen i *Dannekvindens* *Bryst*, lukkede sig for sine *skiønneste* *Minder* og sine *sødeste* *Længsler!*